

Salamandra

Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA OCHRONY PRZYRODY „SALAMANDRA” W ROKU 2004

1.

Nazwa: Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”

Siedziba i adres: ul. Szamarzewskiego 11/6, 60-514 Poznań

Data wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym: 10.06.2002 r.

Numer KRS: 0000117212

Numer REGON: 630192575

Dane dotyczące członków Zarządu: prezes: Andrzej Kepel; wiceprezesi: Ewa Olejnik, Radosław Dzięciołowski; członek Zarządu: Przemysław Wylegała

Cele statutowe stowarzyszenia:

- 1) zachowanie i odtwarzanie różnorodności środowiska naturalnego oraz ochrona konkretnych obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej;
- 2) podnoszenie stanu wiedzy naukowej na temat środowiska przyrodniczego;
- 3) szerzenie wiedzy przyrodniczej i ekologicznej w społeczeństwie;
- 4) kształtowanie korzystnych dla środowiska naturalnego postaw i zachowań obywateli;
- 5) wpływanie na doskonalenie prawa dotyczącego ochrony i wykorzystywania środowiska oraz zasobów naturalnych.

2. Zasady, formy i zakres działalności statutowej z podaniem realizacji celów statutowych, a także opis głównych zdarzeń prawnych w jej działalności o skutkach finansowych.

Zgodnie ze statutem Towarzystwo realizuje swoje cele w szczególności poprzez:

- 1) działanie na rzecz ochrony obiektów wartościowych pod względem przyrodniczym, poprzez spowodowanie objęcia ich ochroną prawną, wykup lub dzierżawę gruntów, lub inne formy opieki;
- 2) działania zmierzające do ochrony zagrożonych gatunków biologicznych;
- 3) odpowiednie kształtowanie środowiska oraz introdukcję lub reintrodukcję cennych taksonów;
- 4) inicjowanie, popieranie i prowadzenie działalności naukowej;
- 5) prowadzenie inwentaryzacji, monitoringu i różnego typu obserwacji w celu dokumentowania stanu środowiska naturalnego i procesów w nim zachodzących;
- 6) zbieranie informacji i prowadzenie banków danych;
- 7) działalność informacyjną, propagandową i kulturalno-oświatową, np. organizowanie sympozjów, seminariów, wykładów, konkursów, punktów informacyjnych, szkoleń, kursów, realizacja filmów;
- 8) działalność wydawniczą;
- 9) kontakty ze środkami masowego przekazu;
- 10) organizowanie i propagowanie turystyki ekologicznej;
- 11) współpracę z krajowymi i zagranicznymi organizacjami, środowiskami naukowymi oraz innymi grupami społecznymi w Polsce i za granicą;
- 12) wywieranie wpływu na władze ustawodawcze i wykonawcze wszystkich szczebli;
- 13) wysuwanie i popieranie kandydatów do lokalnych i krajowych władz przedstawicielskich;
- 14) występowanie do sądów z roszczeniami z zakresu ochrony przyrody i środowiska;

- 15) wstępowanie do postępowania przed sądami oraz przedstawianie sądowi swojego poglądu w toczących się sprawach dotyczących ochrony przyrody i środowiska;
- 16) organizowanie akcji protestacyjnych.

W roku 2004 PTO „Salamandra” zrealizowała następujące programy:

Reintrodukcja popielicy *Glis glis* w lasach Polski Zachodniej - Puszcza Bukowa

W sierpniu 2003 oraz w czerwcu, lipcu i sierpniu 2004 przeprowadziliśmy odłowy popielic w wyjściowych populacjach w rezerwacie „Buczyna Szprotawska”, w Parku Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej oraz w Sierakowskim Parku Krajobrazowym. Zwierzęta zostały przewiezione na teren Puszczy Bukowej, zaopatrzone w radionadajniki i umieszczone na okres tygodnia w klatkach aklimatyzacyjnych: w roku 2003 na terenie rezerwatu „Trawiasta Buczyna” leżącego w wyraźnie wyodrębnionym fragmencie lasu nazywanym Małą Puszczą, a w 2004 – w Małej Puszczu oraz na terenie rezerwatu „Kołowskie Parowy”. W sumie wypuściliśmy 81 popielic.

Wszystkie wsiedlane w 2003 i 2004 roku zwierzęta znakomicie zaaklimatyzowały się: już po kilku pierwszych dobach od wypuszczenia znalazły sobie dogodne dziuple w drzewach i praktycznie opuściły klatki aklimatyzacyjne, jedynie sporadycznie wracając do wykładanego pokarmu. Od momentu otwarcia klatek aklimatyzacyjnych rozpoczęto skrupulatny monitoring przy użyciu radiotelemetrii: każdej nocy sprawdzano miejsca pobytu wypuszczonych osobników i kontrolowano ich wędrówki w lesie. Zanotowano intensywną eksplorację terenu oraz kontakty socjalne między wsiedlonymi osobnikami.

Monitoring pozwolił stwierdzić, że większość wsiedlonych popielic pozostała na terenie rezerwatów i ich okolic aż do momentu rozpoczęcia hibernacji. Wsiedlone popielice – zgodnie z naturalnym cyklem aktywności – na przełomie września i października rozpoczęły wykopywanie zimowych nor. Popielice hibernują w podziemnych norach położonych kilkadziesiąt centymetrów pod powierzchnią gruntu. Dzięki radionadajnikom mogliśmy zaobserwować kiedy i w jaki sposób zwierzęta te budują zimowe kryjówki. Pierwsze osobniki zeszły do nor pod koniec września, a najdłużej aktywne – dopiero w listopadzie.

W trakcie trwania projektu prowadzono również hodowlę zwierząt w wolierach, uzyskując młode osobniki, które zostały wsiedlone do Puszczy Bukowej i dodatkowo wzmocniły tworzoną populację.

Należy podkreślić, że udało się wytworzyć przyjazną projektowi atmosferę nie tylko u władz lokalnych, ale również wśród społeczności (w czym pomógł wybór bazy noclegowej: gospodarstwa agroturystyczne). Wsiedlenie popielic zostało nagłośnione w mediach lokalnych i ogólnopolskich (Gazeta Wyborcza, Głos Szczeciński, Telewizja Szczecin, PAP, Eko i my).

Przeprowadzono prelekcje dla społeczności lokalnej, prezentujące zagadnienia ochrony gatunkowej i promujące wsiedlenia popielicy w Puszczy Bukowej. Promocja projektu została poparta dystrybucją folderów, plakatów i koszulek reklamowych, prezentujących projekt i skierowanych do szerokiej rzeszy miłośników przyrody. Informacje o projekcie umieszczono na specjalnie przygotowanej stronie internetowej.

Dwa lata realizacji projektu zakończyły się więc pełnym sukcesem: udało się nam wsiedlić planowaną liczbę zwierząt, potwierdzić ich obecność na miejscu reintrodukcji w kolejnym sezonie monitoringu. Powstały dwie lokalne populacje o charakterze matecznikowym, które będą źródłem nowych, urodzonych już w Puszczy Bukowej zwierząt, rozprzestrzeniających się do kolejnych

części tego kompleksu leśnego. Udało się wypracować modelowe postępowanie: od etapu przygotowania reintrodukcji i terenu pod wsiedlenie, poprzez odłowy i aklimatyzację zwierząt, aż po etap monitoringu, kontroli i czuwania nad rozwojem populacji. Projekt zaistniał w świadomości społeczności lokalnej, pokazał możliwości harmonijnej współpracy między instytucjami ochrony przyrody oraz nadleśnictwami i mediami w celu ochrony gatunku umieszczonego w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt”. Uzyskane rezultaty mogą zostać wykorzystane do realizacji podobnych projektów.

GINĄCE GATUNKI W SIECI – kampania na rzecz przestrzegania ochrony gatunkowej i doskonalenie związanych z tym przepisów

Przeprowadzono następujące działania:

a) Rozpoznanie skali

Prowadzimy monitoring obejmujący handel gatunkami chronionymi i zagrożonymi za pośrednictwem Internetu. Zakończyliśmy już dwa pierwsze etapy tego monitoringu. Pierwszy był prowadzony wyłącznie przez pracowników merytorycznych z wykorzystaniem pomocy kilku zaufanych wolontariuszy. W drugim byli zaangażowani dodatkowi wolontariusze, którym przydzielono poszukiwania w ramach poszczególnych grup organizmów. W drugim etapie monitoringu informacja o jego prowadzeniu została ogłoszona w Internecie i za pośrednictwem mediów. Sprawdzano wówczas także reakcję handlarzy na tę informację. Po zakończeniu tych etapów sporządzono i udostępniono w Internecie raport.

Obecnie monitoring jest kontynuowany w ograniczonej skali (zgodnie z założeniami), celem kontroli ważniejszych zmian i wydarzeń na internetowym rynku.

b) Propagowanie przestrzegania przepisów związanych z ochroną przyrody

Zrealizowaliśmy dwie kampanie medialne, obejmujące media lokalne i ogólnokrajowe. Dotyczyły one nowych przepisów dotyczących ochrony zagrożonych gatunków oraz zwalczania nielegalnego handlu nimi. W ich ramach zorganizowaliśmy m.in. konferencję prasową. Ukazało się kilkanaście artykułów oraz po kilka komunikatów w radiu i telewizji. Stworzyliśmy również tematyczne serwisy internetowe – dotyczący ochrony gatunkowej oraz zagadnień związanych z CITES.

Okazją do propagowania treści związanych z projektem było stoisko PTO „Salamandra” podczas targów ekologicznych POLEKO. Poza posterami dotyczącymi projektu i kolportażem związanych z tym ulotek i wydawnictw, eksperci z Towarzystwa pełnili stały dyżur na stoisku, służąc informacjami i radą.

Pod koniec okresu rejestracji zwierząt, na które nie ma dokumentów potwierdzających legalność ich pochodzenia (koniec października 2004 r.), eksperci Towarzystwa pełnili całodobowy dyżur telefoniczny i internetowy, udzielając dziesiątki porad osobom, które zdecydowały się w ostatniej chwili zarejestrować swoich pupili (informacja o dyżurze była rozpropagowana za pośrednictwem mediów).

Wydaliśmy broszurę dotyczącą ochrony gatunkowej roślin (nakład 5000 egzemplarzy) oraz ulotkę dotyczącą CITES (nakład 4000 egzemplarzy).

Również w naszym Magazynie Przyrodniczym SALAMANDRA zamieściliśmy artykuły związane z tematyką projektu – objaśniający szczegółowo nowe zasady ochrony gatunkowej roślin i grzybów oraz poruszający tematykę związaną z CITES. Kolejne artykuły – dotyczący ochrony

gatunkowej zwierząt (fotografowania chronionych gatunków) i wyników monitoringu – są obecnie przygotowywane do druku w kolejnym Magazynie.

Wykonaliśmy także koszulki propagujące projekt.

c) Ułatwienie rozumienia i przestrzegania przepisów

Po ukazaniu się nowych przepisów dotyczących ochrony gatunkowej w Polsce i ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) przygotowujemy zestawy informacji na temat ich przestrzegania, umieszczane w Internecie (adresy stron serwisów podano w punkcie powyżej). Strony są obecnie systematycznie rozbudowywane.

Objaśnienia przepisów zamieszczaliśmy także w wydawanych ulotkach i broszurach, a także w naszym Magazynie i w informacjach przekazywanych mediom. Ten punkt jest częściowo połączony z działaniami opisanymi w punkcie poprzednim

d) Aktywizacja władz na rzecz przestrzegania przepisów

Monitoring internetowy obejmował również kontrolę reakcji władz na zgłaszane przez nas przypadki wykroczeń przeciwko ustawie o ochronie przyrody. Informacje o podejrzeniach wykroczeń w Internecie były zgłaszane Policji. Obserwowano sposób i skuteczność podejmowanych działań, zaangażowanie władz różnych szczebli oraz szybkość reakcji.

Wraz z napływającymi zgłoszeniami Policja zaczęła odczuwać problem braku przygotowania do ścigania wykroczeń i przestępstw przeciwko ustawie o ochronie przyrody i przepisom Wspólnoty Europejskiej. Nawiązano więc pierwsze kontakty z naszym Towarzystwem. Poza prośbami o dostarczenie kopii odpowiednich przepisów (zwłaszcza europejskich) i objaśnienie ich znaczenia, zwrócono się do nas także z prośbą o przygotowanie prelekcji dla zainteresowanych funkcjonariuszy. Pierwsza taka prelekcja miała miejsce w listopadzie, w Komendzie Wojewódzkiej w Poznaniu.

Nawiązano także kontakty ze służbą celną. Przygotowywane są plany wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych skierowanych do turystów - na lotnisku na Ławicy.

Nawiązano kontakty z pracownikami Ministerstwa Środowiska odpowiedzialnymi za wdrażanie przepisów dotyczących CITES. Wymieniono się uwagami dotyczącymi najważniejszych problemów i potrzeb. Uzgodniono możliwe pola współpracy na najbliższe miesiące.

Z naszej inicjatywy udało się doprowadzić do powstania specjalnej Komisji Państwowej Rady Ochrony Przyrody zajmującej się sprawami CITES. Komisja ta w pierwszym rzędzie ma pełnić funkcje przypisane organowi naukowemu CITES, ale uwzględniła także w swoim planie pracy zaproponowane przez nas działania związane z doskonaleniem przepisów i ich implementacją. W skład tej Komisji wchodzi także przedstawiciel „Salamandry”.

Działania na rzecz doskonalenia prawa ochrony przyrody

Przygotowaliśmy projekty rozporządzeń dotyczących ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt. Projekty te zostały wykorzystane i w zasadniczej części to o nie oparto rozporządzenia, które zostały wydane i opublikowane (z wyjątkiem listy grzybów objętych ochroną strefową).

Sporządziliśmy kilka opinii dotyczących projektów rozporządzeń i ustaw przygotowanych przez Ministerstwo. Część z nich została także wykorzystana w opiniach Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Opinie to zostały w całości lub częściowo uwzględnione.

Ponadto wspólnie z WWF Polska, Klubem Przyrodników i Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków przygotowaliśmy tzw. Listę Cieni (Shadow List) do propozycji rządowej listy polskiej części europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000.

Obecnie przygotowujemy – w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska – projekt rozporządzenia nowelizującego rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej grzybów. Ma ono wprowadzić proponowaną przez nas pierwotnie listę porostów objętych ochroną strefową (obecnie obowiązująca lista została przygotowana przez pojedynczego eksperta i obejmuje gatunki pospolite, nie spełniające opracowanych przez nas i przyjętych przez PROP kryteriów).

Program reintrodukcji susła moręgowanego w Polsce

W ubiegłym roku rozpoczęliśmy działania merytoryczne w tym programie. Pierwsze susły, które mają dać początek nowej polskiej populacji zostały złapane i przetransportowane do Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu z Węgier. W roku 2005 będą sprowadzane następne, wkrótce także powinno rozpocząć się wsiedlanie pierwszych osobników.

Konserwacja i renowacja infrastruktury edukacyjnej w Rezerwacie „Meteoryt Morasko” w Poznaniu

Bieżąca kontrola terenu rezerwatu i zainstalowanych urządzeń. Od początku roku 2004 przeprowadzane były kontrole terenu. Podczas kontroli sprawdzany był stan elementów ścieżki edukacyjno-przyrodniczej oraz usuwane śmieci pozostawionych wzdłuż szlaku.

Bieżąca naprawa lub wymiana uszkodzonych plansz dydaktycznych. Na bieżąco wymieniano uszkodzone plansze samoprzylepne na tablicach informacyjnych oraz edukacyjnych oraz czyszczono je.

Naprawa i wymiana uszkodzonych barierek pomostów na terenie rezerwatu. Dokonano generalnego remontu (naprawy i uzupełnienia o brakujące fragmenty) drewnianych elementów ścieżki – trzech pomostów oraz barierek.

Utrzymanie szlaku turystycznego w rezerwacie w należytym stanie – w tym w szczególności zapobieganie jego zarastaniu oraz odnawianie jego oznakowania. Na bieżąco przeprowadzano akcje porządkowania szlaku, polegające na przycięciu zarastających go drzew i krzewów, usuwaniu przewróconych pni, naprawie stopni przeciw erozyjnych itp.

Akcje sprzątania. Przeprowadzono dwie duże akcje – na wiosnę oraz jesienią.

Fotograficzna wystawa przyrodniczo-edukacyjna 2003 oraz konkurs Foto-Eko 2004

PTOP „Salamandra” przygotowało wystawę pokonkursową XII Ogólnopolskiego Konkursu Fotografii Przyrodniczej FOTO-EKO 2003, składająca się z 28 antyram, na których zaprezentowano 157 najciekawszych spośród ponad tysiąca zdjęć nadesłanych na konkurs. Wystawa prezentowana była w marcu 2004 r., w holu Collegium Maius Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu (ul. Fredry 10), a następnie wypożyczana kilkudziesięciu instytucjom (głównie – szkołom z Poznania i okolic).

Zorganizowano także XIII Ogólnopolski Konkurs Fotografii Przyrodniczej FOTO-EKO 2004. Na Konkurs nadesłano ponownie ponad 1000 prac. Większość, jak zwykle, reprezentowała bardzo wysoki poziom. Z najlepszych 127 zdjęć utworzono wystawę pokonkursową, która prezentowana była po raz pierwszy podczas Międzynarodowych Targów Ekologicznych POL-EKO 2004 (16-19 listopada).

Wojewódzkie Konkursy Przyrodnicze

Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” od jedenastu lat organizuje Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy dla Uczniów Szkół Podstawowych oraz od ośmiu lat – Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy dla Uczniów Szkół Średnich.

W roku 2004 przeprowadzono etap okręgowy, etap wojewódzki oraz etap ponadregionalny Wojewódzkiego Konkursu Przyrodniczego dla Uczniów Gimnazjów i Szkół Podstawowych pt. „Drzewa i krzewy Polski”, etap wojewódzki Wojewódzkiego Konkursu Przyrodniczego dla Uczniów Szkół Średnich pt. „Flora Polski”, etap szkolny Wojewódzkiego Konkursu Przyrodniczego dla Uczniów Gimnazjów i Szkół Podstawowych pt. „Chrząszcze Polski” oraz etap szkolny Wojewódzkiego Konkursu Przyrodniczego dla Uczniów Szkół Średnich pt. „Zwierzęta lasu”.

W ramach **edukacji przyrodniczej** prowadzonej przez PTO „Salamandra” zrealizowano następujące działania:

1. Przygotowano w programie Power-Point kolejne tematy prelekcji („Sowy Polski”, „Przyroda doliny Noteci”).
2. Przeprowadzono ok. 100 prelekcji w szkołach, głównie dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.
3. Zorganizowano 30 zajęć terenowych.
4. Przyjęto ok. 30 grup zorganizowanych (ponad 900 osób) w Obserwatorium Nietoperzy „Batmanówka” w Kopankach; oprócz obserwacji zwierząt wszyscy zwiedzający wysłuchali prelekcji oraz mieli możliwość przejścia edukacyjnej ścieżki przyrodniczej.
5. Zorganizowano dwutygodniowy, edukacyjny obóz ornitologiczny na terenie Ostoi Przyrody „Stawy Kiszkowskie” przeznaczony m.in. dla mieszkańców Poznania.
6. Zorganizowano 5 wycieczek przyrodniczych dla mieszkańców Poznania, w cenie przyrodniczo miejsca: do Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, Parku Narodowego „Ujście Warty”, nad Noteć, na zbiornik Jeziorsko oraz Wonieść. Każdorazowo uczestniczyło w nich od 37 do 45 osób. Podczas wyjazdu do PN „Ujście Warty” uczestnikom towarzyszył dziennikarz z telewizji PTV 3, który przygotował krótki materiał o wycieczkach organizowanych przez PTO „Salamandra”. Został on wyemitowany w programie informacyjnym „Teleskop”.
7. Przygotowano wspólnie z telewizją PTV kilka komunikatów telewizyjnych poświęconych ochronie przyrody na terenie Poznania. Dotyczyły one m.in. sokoła pustułka, dokarmiania ptaków oraz handlu rzadkimi gatunkami zwierząt.
8. W Parku Sołackim, przy stawie na Różanym Potoku, nad Jez. Kierskim i Maltańskim zamontowano tablice informacyjne o zasadach prawidłowego dokarmiania ptaków.
9. Przeprowadzono 160 działań interwencyjnych. 130 z nich dotyczyło nietoperzy (przede wszystkim odbieranie, a w razie potrzeby przewożenie do szpitalika, w celu obserwacji lub leczenia, nietoperzy przypadkowo pojawiających się w domach poznaniaków). Przy okazji rozdawano ulotki dotyczące nietoperzy oraz zasad

postępowania w razie ich znalezienia. Pozostałe interwencje dotyczyły przede wszystkim rannych i zabłąkanych ptaków oraz w mniejszym stopniu innych zagrożeń dla przyrody.

Rewitalizacja rezerwatu przyrody „Wyspy na jeziorze Bytyńskim”

Głównym zadaniem w projekcie jest przywrócenie niskiej roślinności na większych częściach dwóch wysp wchodzących w skład rezerwatu. Ma to być osiągnięte poprzez wykarczowanie gęstych krzewów i drzew oraz przywrócenie wypasu na tych wyspach. Wycinka zaczęła się latem 2004 roku i w roku tym wykarczowano już około 50% powierzchni przeznaczonej do oczyszczenia z zarośli.

W ramach projektu wykonano też tablice informacyjne. Dwie duże tablice z wieloma informacjami o rezerwacie postawione zostały na brzegu jeziora przy przystaniach łodzi i plaży. Pięć tablic z napisem „Rezerwat Przyrody Wyspy na Jeziorze Bytyńskim” postawiono przy wyspach. Zostały one wykonane zgodnie z nowo obowiązującym rozporządzeniem określającym zasady oznaczania obszarów chronionych.

Zgodnie z planem, w rezerwacie zamontowano skrzyni dla gągoła i tracza nurogęsi. Jednym z zadań było przygotowanie strony internetowej o projekcie. Przygotowana strona zawiera wiele informacji na temat przyrody rezerwatu i całego jeziora, a także wiele barwnych fotografii. Przygotowano także wystawę przedstawiającą rezerwat. Obecnie jest ona prezentowana w szkole w Kaźmierzu, a w najbliższym czasie zostanie zmodyfikowana i przeniesiona do u budynku urzędu gminy, który w ostatnich miesiącach był remontowany.

Do chwili obecnej przeprowadzono 3 prelekcje o przyrodzie rezerwatu. Odbyły się one w szkole podstawowej w Kaźmierzu.

Wiosną i latem prowadzono obserwacje terenowe mające na celu określenie aktualnego składu gatunkowego i ilościowego ptaków gniazdujących w rezerwacie i jego otoczeniu.

Ochrona pustułki *Falco tinnunculus* w Polsce

Głównym zadaniem w projekcie był montaż specjalnej konstrukcji skrzynek lęgowych dla pustulek. W 2005 roku wykonano 120 skrzynek. Montowano je w dwóch typach środowisk. Około połowy z całej puli skrzynek zawieszonych zostało w krajobrazie rolniczym w okolicach Poznania. Zainstalowane one zostały głównie na drzewach, przez wynajętego alpinistę. Wyboru miejsca do montażu skrzynki zawsze dokonywał ornitolog z jednej z organizacji biorących udział w projekcie. W krajobrazie rolniczym skrzynki były wieszane najczęściej w małych zadrzewieniach śródpolnych, w alejach śródpolnych, a niekiedy na skrajach lasów. Przy wyborze miejsca na skrzynki preferowano okolice z obecnością łąk, np. doliny rzeczne. Starano się także wieszać skrzynki w miejscach, w których wcześniej widywano pustułki. Najczęściej wykorzystywanymi do montażu skrzynek drzewami były sosna (skraje lasów, zadrzewienia śródpolne) i topola (aleje śródpolne, zadrzewienia śródpolne). Gatunki te w starszym wieku dorastają znacznych rozmiarów, dzięki czemu skrzynki można było montować na wysokości 10 m a nawet wyżej. Skrzynki zainstalowano także na dębach, olszach, wierzbach i jesionach. Ponadto kilkanaście skrzynek zainstalowano na budowach, które zlokalizowane były w krajobrazie rolniczym, np. na elewatorze zbożowym w Gądkach pod Poznaniem.

Drugim środowiskiem, w którym montowano skrzynki dla pustulek były obszary zurbanizowane, głównie Poznań. W mieście skrzynki instalowano na różnego budynkach. Były to przede wszystkim wysokie bloki mieszkalne (7-10-cio piętrowe), hale fabryczne, ale i niższe kamienice. Podobnie jak w przypadku skrzynek na drzewach, wyboru miejsc na ich lokalizację dokonywał ornitolog, który także pomagał w pracach montażowych. Samego montażu dokonywał wynajęty alpinista. Skrzynki montowane były z dachu, na ścianie bocznej budynku. Zazwyczaj na budynku montowano 1 skrzynkę, jednak w wielu przypadkach zamontowano 2 lub 3 skrzynki na jednym obiekcie.

Zaraz po montażu, do wszystkich skrzynek wsypywano żwir, piasek lub trociny, co miało na celu stworzenie wyściółki uniemożliwiającej toczenie się jajek po dnie skrzynki.

W 2004 roku od początku maja do lipca kontrolowano stopień zasiedlenia skrzynek przez pustułki, w wybranych miejscach sprawdzano parametry lęgu – liczbę jajek, liczbę młodych, dokonywano pomiarów, a w części przypadków obrączkowano pisklęta. Kontrolowano skrzynki zamontowane w roku 200r i rok wcześniej. Stwierdzono blisko 60 lęgów pustulek w skrzynkach.

Ponad 90 % lęgów było w umieszczonych w skrzynkach zlokalizowanych na budynkach. Wynikało to najprawdopodobniej z znacznie większego zagęszczenia pustulek na obszarach zurbanizowanych oraz ogólnopolskiego trendu wnikania tego gatunku do miast. Liczba zasiedlonych skrzynek jest stosunkowo wysoka i zgodna z oczekiwaniami. W związku z niską liczebnością tego gatunku ptaka w kraju należało się spodziewać powolnego adoptowania się do lęgów w skrzynkach, dotyczy to głównie krajobrazu rolniczego. Niska liczebność polskiej populacji pustułki, a co za tym idzie, mała produkcja młodych, nie pozwala na bardzo szybkie zasiedlenie wszystkich wywieszonych skrzynek. Zapewne jednak odsetek zasiedlonych będzie wzrastał z każdym rokiem.

W skrzynkach zamontowanych w miastach stwierdzono bardzo wysoki sukces gniazdowy pustulek. Ponad 90 % lęgów zakończyło się sukcesem, a z gniazd takich młode wypadają bardzo rzadko. W przypadku gniazd umieszczonych poza skrzynkami obserwowano duże straty związane z wypadaniem jajek lub młodych. W ramach projektu prowadzono też prelekcje w szkołach, które poświęcone były ptakom drapieżnym i ich ochronie.

Poza realizacją w/w programów, w 2004 r. nie zaistniało w naszej działalności inne istotne zdarzenie prawne o skutkach finansowych.

3. Informacja o prowadzonej działalności gospodarczej.

Działalność gospodarcza prowadzona w roku 2004 (wg wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego):

- prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk biologicznych i środowiska naturalnego

4. Odpisy uchwał Zarządu.

W załączeniu.

5. Wysokość uzyskanych przychodów: 638 405,74 zł, w tym:

- darowizny: 34 764,56 zł
- środki pochodzące ze źródeł publicznych: 298 077,10 zł
- odpłatne świadczenia realizowane w ramach celów statutowych: 72 141,76 zł
- wynik finansowy działalności gospodarczej: 22 920,45 zł
- procentowy stosunek przychodu osiągniętego z działalności gospodarczej do przychodu osiągniętego z pozostałych źródeł: 21,5%

6. Informacja o kosztach poniesionych na:

- realizację celów statutowych: 831 781,62 zł
- administrację: 74 146,69 zł
- działalność gospodarczą: 122 490,45 zł
- pozostałe koszty: 0 zł

7. Dane o:

- liczbie osób zatrudnionych w stowarzyszeniu z podziałem według zajmowanych stanowisk i z wyodrębnieniem osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej:

Liczba osób: 13, w tym:

- 1 pracownik biurowy
 - 1 pracownik ds. rachunkowych
 - 1 pracownik ds. rachunkowych oraz edukacji przyrodniczej
 - 1 administrator strony internetowej
 - 1 redaktor naczelny Magazynu Przyrodniczego „Salamandra”
 - 8 specjalistów do spraw ochrony przyrody i edukacji przyrodniczej
- Brak osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej.

- **łącznie kwocie wynagrodzeń wypłaconych przez stowarzyszenie z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia, z wyodrębnieniem całości tych wynagrodzeń osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej:**

Łączna kwota wynagrodzeń: 240 977,00 zł

Nagrody, premie oraz inne świadczenia poza wynagrodzeniami nie były wypłacane.

Brak osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej.

- **wysokości rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów stowarzyszenia oraz osobom kierującym wyłącznie działalnością gospodarczą z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia.**

Wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie 4 członkom Zarządu: 8 074,85 zł brutto (wraz z ZUS i wszystkimi opłatami pokrewnymi)

- **wydatkach na wynagrodzenia z umów zlecenia:** 47 916,33 zł
- **udzielonych przez stowarzyszenie pożyczkach pieniężnych, z podziałem według ich wysokości, ze wskazaniem pożyczkobiorców i warunków przyznania pożyczek oraz z podaniem podstawy statutowej udzielania takich pożyczek:** nie udzielono.
- **kwotach ulokowanych na rachunkach bankowych ze wskazaniem banku:** nie zakładano żadnych lokat.
- **wartości nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek:** nie nabyto.
- **nabytych nieruchomościach, ich przeznaczeniu oraz wysokości kwot wydatkowanych na to nabycie:** nie nabyto.
- **nabytych pozostałych środków trwałych:**
samochód Nissan Terrano (wartość 81 500 zł)
skaner Cortland (wartość 8 217,92 zł)
- **wartości aktywów i zobowiązań stowarzyszenia ujętych we właściwych sprawozdaniach finansowych sporządzanych dla celów statystycznych:**
Aktywa trwałe: 346 184,88 zł
Aktywa obrotowe: 267 333,59 zł
Zobowiązania: 218 018,38 zł
- **dane o działalności zleconej stowarzyszeniu przez podmioty państwowe i samorządowe (usługi, państwowe zadania zlecone i zamówienia publiczne) oraz o wyniku finansowym tej działalności:**

- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko -
- Przedszkole nr 127 - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko
- Urząd Gminy w Dusznikach - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko
- Szkoła Podstawowa w Budziszawie Kościelnym - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko
- Urząd Miasta i Gminy Buk - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Juliana Tuwima - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko
- Urząd Miasta i Gminy Buk - Prelekcyja w obserwatorium nietoperzy "Batmanówka" w Kopankach
- Dziekanat Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Akademia Rolnicza we Wrocławiu - Prelekcyja w obserwatorium nietoperzy "Batmanówka" w Kopankach PKWiU
- Szkoła Podstawowa Szyszyńskie Holendry - Wypożyczenie wystawy Foto-Eko
- Urząd Miasta i Gminy Buk - Prelekcyja w obserwatorium nietoperzy "Batmanówka" w Kopankach PKWiU
- Urząd Miasta i Gminy Kórnik - Prelekcyja w obserwatorium nietoperzy "Batmanówka" w Kopankach PKWiU
- Urząd Gminy Duszniki - Wykonanie inwentaryzacji dotyczącej nietoperzy w miejscowości Brzoza PKWiU
- Urząd Miasta i Gminy Swarzędz - Prelekcyja w obserwatorium nietoperzy "Batmanówka" w Kopankach PKWiU
- Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku - Zabezpieczenie schronu stanowiącego użytek ekologiczny p.n. "Oliwskie Nocki", będącego miejscem zimowania rzadkich gatunków chronionych nietoperzy, zgodnie z umową WŚIR/32/2004/ekl
- Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku - Zabezpieczenie schronu stanowiącego użytek ekologiczny p.n. "Oliwskie Nocki", będącego miejscem zimowania rzadkich gatunków chronionych nietoperzy, zgodnie z umową WŚIR/32/2004/ekl
- Urząd Gminy Tarnowo Podgórne - Prelekcyja w Rezerwacie "Meteoryt Morasko"
- Szkoła Podstawowa w Józwinie - Prelekcyja na temat nietoperzy
- Przedszkole nr 73 ZIELONY GAIK - Prelekcyja na temat nietoperzy. PKWiU
- Urząd Gminy w Kaźmierzu - Przygotowanie ulotki o rezerwacie Wyspy na Jez. Bytyńskim PKWiU
- Urząd Gminy Tarnowo Podgórne - Prelekcyja p.t. "Płazy i Gady Polski" dla Szkoły Podstawowej im. A.Fiedlera w Przeźmierowie
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki Wydział Środowiska i Rolnictwa - Interwencje dotyczące ochrony nietoperzy w zabudowaniach na terenie woj. wielkopolskiego w ramach art. 60 oraz art.76 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zgodnie z pismem SR.III-4.6631-584/04 z dnia 08.08.2004 r.
- Starostwo Powiatowe we Wrześni - Wypożyczenie wystawy fotograficznej Foto-Eko
- Urząd Miasta i Gminy Swarzędz - Przeprowadzenie prelekcyj przyrodniczej PKWiU
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki Wydział Środowiska i Rolnictwa - Sporządzenie planu ochrony dla rezerwatu przyrody Wydymacz, zgodnie z umową o dzieło z dnia 7 września 2004 r., Sporządzenie planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dębno nad Wartą, zgodnie z umową o dzieło z dnia 7 września 2004 r., Sporządzenie planu ochrony dla rezerwatu przyrody Kuźnik, zgodnie z umową o dzieło z dnia 7 września 2004 r.
- Ministerstwo Środowiska - Wykonanie pracy p.t. "Kształtowanie się liczebności populacji ptaków drapieżnych objętych ochroną gatunkową" zgodnie z umową nr 17/2004/Wn50/NE-PR-tx/D z dnia 16 lutego 2004 r.

Wynik finansowy w/w działalności: 41 690,47 zł

- **informację o rozliczeniach stowarzyszenia z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych, a także informację w sprawie składanych deklaracji podatkowych.**

Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń (stan na dzień 31 grudnia 2004): 9 544,73 zł

Informacja w sprawie składanych deklaracji podatkowych: deklaracje CIT 2 /comiesięczne/ oraz deklaracja CIT 8.

Poznań, 29 marca 2005 r.

Andrzej Kepel
prezes

Ewa Olejnik
wiceprezes ds. finansowych